

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

w sprawie **D. G.**

skazanego z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 201 k.k.
w z. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

o wznowienie postępowania

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 26 września 2018 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 8 grudnia 2011 r., sygn. akt II AKa [...]

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 26 sierpnia 2011 r., sygn. akt XVI K [...],

postanowił:

1. oddalić wniosek;

**2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania
wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2011 r., sygn. akt. XVI K [...], uznał D. G. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 200 § 1 k.k. w zb. z art. 201 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. za co skazał go na karę 4 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego – kuratora reprezentującego małoletnie pokrzywdzone oraz obrońcy oskarżonego Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 8 grudnia 2011 r. sygn. akt II AKa [...] zmienił zaskarżony wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że podwyższył wymiar orzeczonej kary do 7 lat pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Obecnie obrońca skazanego D. G. złożyła do Sądu Najwyższego wniosek o wznowienie postępowania opierając go o przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. i wnosząc o „uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego oraz zwrot sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K.”. Ponadto obrońca skazanego złożyła wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka E. G. na okoliczności wskazane w załączonym do wniosku oświadczeniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego D. G. jest niezasadny. Na wstępie rozważań podnieść należy, że wznowienie postępowania jest instytucją wyjątkową, wobec domniemania prawidłowości ustaleń i rozstrzygnięć zawartych w prawomocnym wyroku. Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. podstawą do wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania sądowego są ujawnione po wydaniu orzeczenia nowe fakty lub dowody wskazujące m.in. na to, że skazany nie popełnił czynu. Zatem wznowienie postępowania sądowego nie jest uwarunkowane ujawnieniem się po wydaniu wyroku jakichkolwiek nowych faktów lub dowodów, czy też zgłoszeniem określonych wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia, ale tym, by nowe fakty lub dowody wiarygodnie podważały prawdziwość dokonanych, istotnych ustaleń faktycznych (zob. np. wyrok SN z 10 października 1995 r., II KO 76/94, OSNKW 1996, nr 1 - 2, poz. 9, postanowienie SN z 24 kwietnia 1996 r., V KO 2/96, OSNKW 1996, nr 7 - 8, poz. 47).

Sama nowość źródła dowodowego, czy też środka dowodowego pochodzącego z tego samego źródła dowodowego, bez wskazania w tym kontekście na poważne prawdopodobieństwo nietrafności prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, nie przesądza jeszcze o wystąpieniu analizowanej podstawy wznowieniowej. Zgłoszenie nowych faktów i dowodów nie oznacza, że niejako automatycznie sąd rozpoznający wniosek zobligowany jest do wznowienia

postępowania. Owe nowe fakty i dowody podlegają ocenie tego sądu, dokonywanej – co należy podkreślić – w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w toku jej rozpoznawania przez sądy I i II instancji. Oddzielenie tej oceny od całokształtu dowodów, które stały się podstawą dotychczasowych orzeczeń, czyniłoby ją nieracjonalną i w zasadzie oderwaną od realiów sprawy. A przecież tylko na gruncie tych realiów i po wnikliwym skonfrontowaniu dowodów „nowych”, to znaczy zgłoszonych we wniosku o wznowienie postępowania z dowodami dotychczas występującymi, możliwe jest stwierdzenie, czy pierwsze z wymienionych nakazują uznać z dużym prawdopodobieństwem ustalenia dokonane przez orzekające sądy obu instancji za wadliwe. Ze wskazanej wyżej podstawy wznowienia wynika zatem, że rozpoznanie wniosku o wznowienie z tego tytułu ogranicza się wyłącznie do badania, czy rzeczywiście po uprawomocnieniu się wyroku ujawniły się nowe fakty lub dowody, które wskazują na oczywistą (graniczącą z pewnością) lub co najmniej wysoce prawdopodobną błędność wyroku objętego wnioskiem (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2013 r., V KO 21/13, LEX nr 1313142).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że w sprawie po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny istotnie ujawniły się nowe okoliczności, które wcześniej nie były przedmiotem oceny Sądu. Ujawnił się nowy świadek E. G. – siostra skazanego. Do wniosku o wznowienie dołączono pisemne oświadczenie tego świadka dotyczące: treści rozmowy usłyszanej rozmowy pomiędzy M. S. (poprzednio G.) a A. K., co do ewentualnej wiedzy dotyczącej wpływania pierwszej z tych osób na innych świadków, zaobserwowania M. S. podczas pocałunku z innym mężczyzną jeszcze podczas trwania małżeństwa ze skazanym, jak również widywania przez córki E. G. jak M. S. z córkami spędzały czas na imprezach dyskotekowych i cieszyły się z tego, że „zamknęły ojca”, bowiem mają dzięki temu większą swobodę.

Przedstawione przez obrońcę skazanego oświadczenie spełnia kryterium nowości, o którym mowa jest w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. tylko w płaszczyźnie formalnej i nie może podważyć zasadności skazania D. G. w kształcie wskazanym w wyroku Sądu pierwszej instancji. Sąd Okręgowy poczynił ustalenia w przedmiocie doprowadzenia dwóch małoletnich córek skazanego w wieku poniżej lat 15 do

poddania się innym czynnościom seksualnym, a także do obcowania płciowego w oparciu o uznane za wiarygodne zeznania pokrzywdzonych N. i W. G., spełniające kryteria wiarygodności także w aspekcie psychologicznym (opinie biegłej psycholog – k. 41 - 45; 57 - 58), jak również na podstawie szeregu ocenionych jako wiarygodne i przydatne do zrekonstruowania stanu faktycznego dowodów o charakterze bezstronnym, w postaci opinii sądowo-psychiatrycznej dotyczącej oskarżonego (k. 98 - 100); opinii sądowo psychologicznej (k. 101 - 103); opinii sądowo-seksuologicznej (k. 106 - 107); badań ginekologicznych pokrzywdzonych (k. 51, 118) oraz opinii biegłego lekarza ginekologa (k. 589v - 590). Z relacjami pokrzywdzonych dziewcząt korespondowały zeznania świadków, w tym zwłaszcza I. C., I. S. oraz K. B. i M. G.. Sąd I instancji dostrzegł przy tym, że źródła osobowe czerpały wiedzę o zachowaniach oskarżonego niebezpośrednio, lecz od pokrzywdzonych.

W tym kontekście nie sposób uznać, aby oferowany przez obronę nowy dowód, w postaci oświadczenia, czy zeznań E. G. mógł podważyć wnioski wypływające z owych obiektywnych dowodów. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że świadek E. G. jest siostrą oskarżonego, co uprawnia do przyjęcia niewątpliwie odpowiadającego zasadom doświadczenia życiowego założenia, że motywacją do jej zaangażowania w postępowanie wznowieniowe może być chęć niesienia pomocy osobie najbliższej. W dalszej kolejności niezrozumiałe jest, dlaczego dysponując zarówno wskazywanymi informacjami, jak i wiedzą o postępowaniu karnym toczącym się wobec D. G., które zakończyło się wydaniem przez Sąd Okręgowy w K. wyroku z dnia 26 sierpnia 2011 r., sygn. akt XVI K [...], nie podjęła żadnych czynności zmierzających do niezwłocznego ujawnienia treści rozmowy między A. K. a M. G. (obecnie – S.).

Nadto obrona zdaje się zdecydowanie przeceniać twierdzenia E. G., albowiem jak wynika z protokołu rozprawy głównej z dnia 28 lipca 2011 r. A. K., jako osoba najbliższa dla oskarżonego, odmówiła złożenia zeznań (k. 571v). Nie można więc uznać, że rozmowa, na treść której wskazuje obecnie E. G., o ile rzeczywiście miała miejsce, w jakikolwiek sposób doprowadziła do wpłynięcia na depozycje A. K. i pogorszenia sytuacji procesowej oskarżonego.

Należy wreszcie uznać, że zarówno oba Sądy, jak i Sąd Najwyższy nie dopatrzyły się w sprawie okoliczności mogących realnie wskazywać na wolę bezpodstawnego obciążenia skazanego przez jego córki i małżonkę. Założenia tego nie są w stanie podważyć ogólne twierdzenia przytoczone aktualnie w oświadczeniu E. G., które żadną miarą nie mogą podważyć trafności skazania, a niekiedy nie są bezpośrednio powiązane z przestępstwem stanowiącym przedmiot postępowania instancyjnego. Za takie bowiem należy uznać twierdzenia o rzekomym niedochowaniu wierności małżeńskiej przez M. S., jak również powzięcia przez Autorkę oświadczenia od osób trzecich (jej córek) informacji o rzekomym swobodnym zachowaniu się pokrzywdzonych i jej matki, z czego E. G. subiektywnie wywodzi, że zachowania te mogły świadczyć o istnieniu intrygi mającej doprowadzić do bezpodstawnego skazania D. G.

Pozostałe argumenty przedstawione we wniosku o wznowienie, w tym dotyczące wiarygodności świadków przesłuchanych w toku postępowania oraz związane z życiem intymnym jednej z pokrzywdzonych, stanowią wyłącznie nieuprawnioną na gruncie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. próbę poddania pod ocenę Sądu wznowieniowego ustaleń faktycznych poczynionych przez oba Sądy i dlatego nie mogą stanowić podstawy do wznowienia postępowania w sprawie.

Uwzględniając powyższe argumenty, wniosek o wznowienie postępowania podlegał oddaleniu. Jednocześnie, na podstawie art. 639 k.p.k., Sąd Najwyższy obciążył skazanego kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego nie znajdując podstaw do zwolnienia z obowiązku ich poniesienia.